

Stichting de Thuiskopie

Reactie Kabinetsstandpunt Rapport Gerkens

Inleiding

De Europese Auteursrecht Richtlijn van 2001 en de Nederlandse Auteurswet kennen het uitgangspunt dat de rechthebbenden een billijke vergoeding moeten krijgen voor privé kopiëren die van hun werk gemaakt worden.

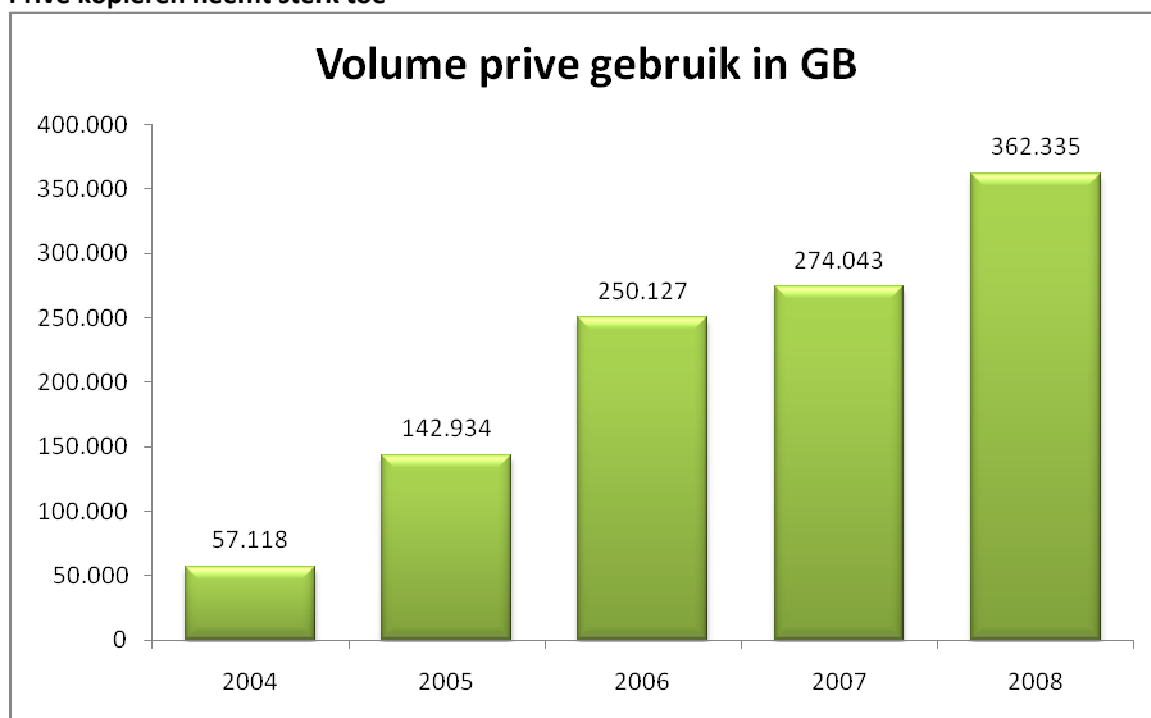
Dit uitgangspunt wordt, in ieder geval voor een periode van 3 jaar, kennelijk los gelaten. Het bevrozen van de Thuiskopievergoeding doet geen recht aan het gebruik dat van werken wordt gemaakt.

Het privé kopiëren leidt tot schade bij rechthebbenden, schade is één van de elementen genoemd in de richtlijn, die invloed kunnen hebben op de hoogte van de billijke vergoeding. Schade is niet het enige criterium, de Thuiskopievergoeding is een vergoeding die een rechthebbende ontvangt omdat zijn exclusieve recht om zelf te bepalen wat er met zijn werk gebeurt, wettelijk is beperkt.

Die beperking wordt door iedereen gewenst, door consumenten die willen kunnen kopiëren, door de makers van consumenten elektronica die wel varen bij de verkoop van multifunctionele producten die de consument tegenwoordig in staat stellen om waar dan ook van de creatieve producten van auteurs- en naburig rechthebbenden te kunnen genieten.

Dat is de reden dat de Thuiskopieregeling in de wet is gekomen en dat is de reden waarom deze niet, zonder dat alternatieven daadwerkelijk inkomsten genereren, afgeschaft kan worden.

Privé kopiëren neemt sterk toe

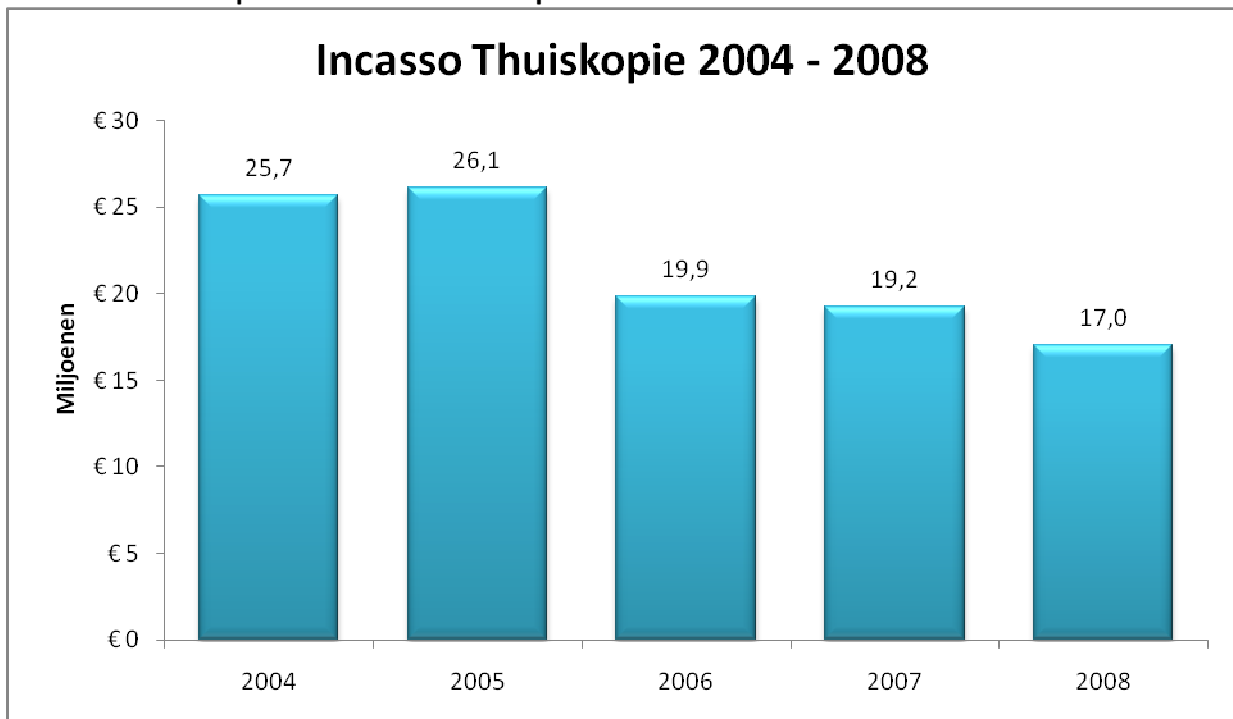

Bron: Veldkamp

1) Thuiskopie vergoedingen bevroren is het afbouwen van de regeling zonder dat er alternatieve inkomsten voor de rechthebbenden worden gegenereerd

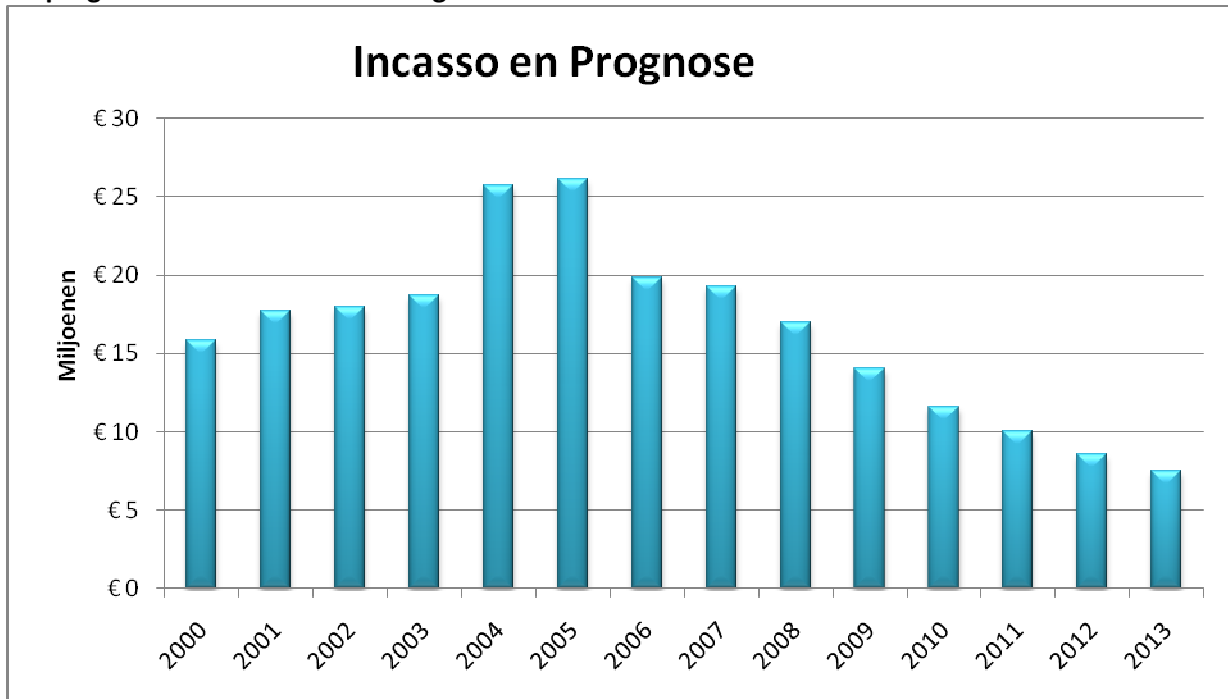
- Bevroren is onrechtvaardig en in strijd met de (internationale) wettelijke verplichtingen van Nederland.
- Bevroren levert wel voordeel op voor de leveranciers van de Consumenten Elektronica, omdat de consument blijft kopiëren. Maar door het substitutie-effect van nieuwe voorwerpen waar geen vergoeding voor is vastgesteld, worden de rechthebbende voor deze kopieën op geen enkele wijze gecompenseerd.
- Bevroren heeft tot gevolg dat de rechthebbenden inmiddels al jaren een inkomstenverlies lijden, terwijl de consumenten gestaag doorgaan met het maken van privé kopieën op nieuwe voorwerpen waar geen vergoeding voor betaald wordt.
- Bevroren met nog drie jaar, bij een zeer snel dalende markt van de categorieën blanco dragers waar nu een tarief op is bepaald, heeft dramatische gevolgen voor de incasso van Thuiskopie vergoedingen en daarmee voor de inkomsten van rechthebbenden.

De incasso Thuiskopie en de inkomstencompensatie voor rechthebbenden daalt

Bron: Jaarverslag Stichting de Thuiskopie

De prognose laat een verdere daling van incasso zien

Bron: Jaarverslag Stichting de Thuis kopie

2) De Thuis kopieregeling kan niet worden afgeschaft zonder dat er acceptabele en goed functionerende nieuwe alternatieven zijn geïmplementeerd

- Afschaffen is niet wetmatig, omdat wettelijk is bepaald dat er een billijke vergoeding tegenover de beperking van de exclusieve recht van de maker/rechthebbende moet staan.
- Afschaffen is in strijd met de Europese regelgeving en met name de Auteursrecht Richtlijn van 2001.
- Afschaffen zal leiden tot bezwaren van buurlanden waar, in lijn met Europese regelgeving, wel thuis kopieheffingen gelden.
- Afschaffen leidt tot directe schade bij de rechthebbenden door onrechtvaardig inkomstenverlies.
- Afschaffen is pas rechtvaardig (en mogelijk) als de rechthebbenden in afdoende mate voor alle gemaakte privé kopieën gecompenseerd worden via alternatieve businessmodellen.

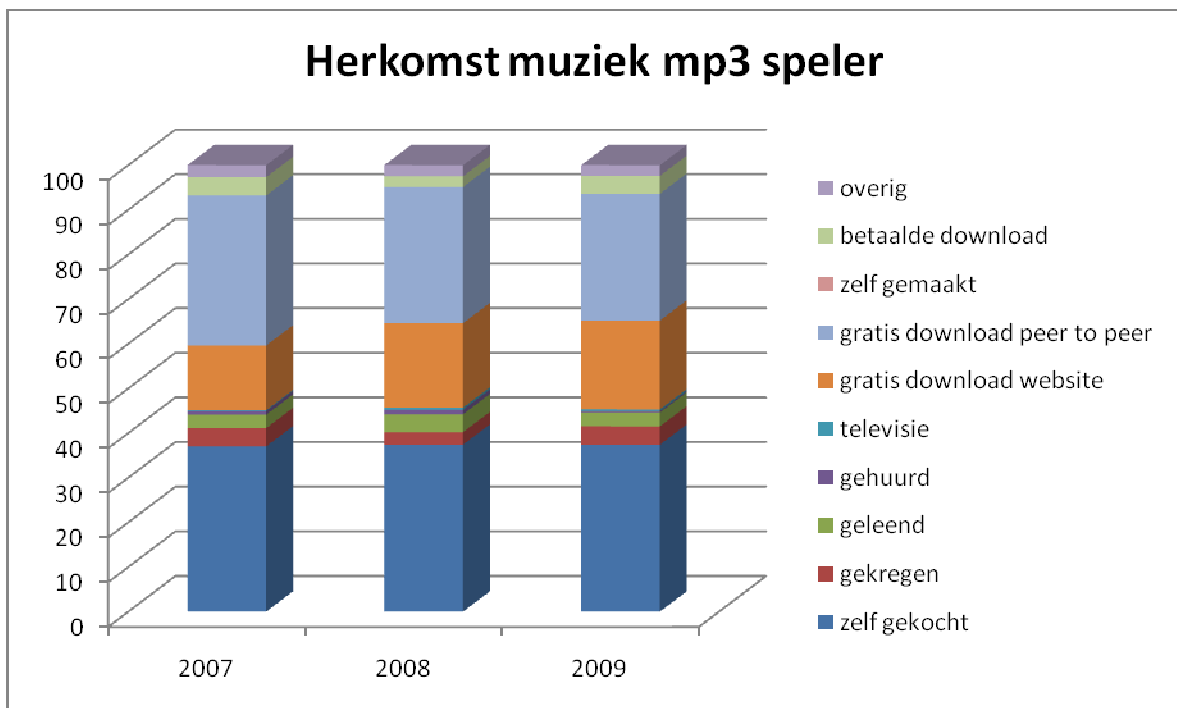
3) Downloadverbod maakt de Thuis kopievergoeding niet overbodig

- Downloadverbod is slechts doeltreffend, indien door middel van een wettelijk kader, de handhaving gegarandeerd kan worden.

Downloadverbod heeft pas effect als de legale business modellen door de consumenten worden omarmd en het aanbod van illegaal materiaal vermindert. De in het verleden bedachte business modellen (zoals DRM) zijn door de consumenten in onvoldoende mate geaccepteerd en daardoor zijn de gewenste resultaten uitgebleven.

Privé kopieën

- Van de totale capaciteit aan gemaakte kopieën is 55 tot 60% een privé kopie in de zin van de wet (online en offline).
- Offline privé kopieën zijn goed voor 73% van alle privé kopieën (offline gemaakt van gekregen, gehuurde of geleende cd's en dvd's en van radio en televisie).
- Offline privé kopieën vormen 45% van de op een audiospeler (mp3-speler) vastgelegde bestanden, terwijl daarvoor nu geen vergoeding is vastgesteld.
- Doordat veel privékopieën nu op nieuwe voorwerpen, zoals mp3 spelers, worden gemaakt, neemt het gebruik van blanco dragers zoals cd-r en dvd-r, waar wel een vergoeding voor geldt, sterk af.

Bron: Veldkamp

<i>Herkomst muziek audiospeler</i>	<i>2007</i>	<i>2008</i>	<i>2009</i>
zelf gekocht	37	37,4	37,4
gekregen	4,1	2,8	4,1
geleend	3	4	3,1
gehuurd	0,8	1	0,3
televisie	0,2	0,5	0,4
gratis download website	14,5	18,9	19,9
gratis download peer to peer	33,6	30,5	28,4
zelf gemaakt	0	0	0
betaalde download	4,1	2,4	4
overig	2,9	2,7	2,6

Bron: Veldkamp

4) Mogelijke oplossingen

- Er zou een interim-regeling moeten komen die daadwerkelijk garandeert dat rechthebbenden de billijke vergoeding ontvangen voor het vastgestelde gebruik van hun werk, waar zij volgens de wet aanspraak op kunnen maken.
- Zodra het privé kopiëren wel grotendeels via internet plaatsvindt en indien dat vanuit een legale bron gebeurt kan de regeling afgebouwd worden. Dit omslagpunt komt in zicht op het moment dat blijkt dat de consumenten bereid zijn tot afname van legaal aanbod en minimaal 50% van de privé kopieën online vanuit een legale bron worden gemaakt.

Alternatief 1:

- Op basis van marktonderzoeksgegevens, de mate van privé kopiëren en de huidige tarieven zou een redelijke en billijke vergoeding rond € 25 miljoen per jaar liggen. De hoogte van de vergoeding is dan ook in lijn met wat de gemiddelde EU consument aan Thuiskopieergoeding betaald.
- Om een dergelijk bedrag, de komende 3 jaar, te incasseren is flankerende wetgeving nodig. Deze kan eruit bestaan dat het, met de huidige tarieven, geïncasseerd bedrag vanuit algemene middelen wordt aangevuld.

Alternatief 2:

- Het spreiden van een voor het privé kopiëren op te brengen bedrag over alle relevante voorwerpen bestemd om privékopieën op te maken. Hiermee kunnen de kosten voor industrie en consumenten zo laag mogelijk gehouden worden, terwijl rechthebbenden hun vergoeding blijven ontvangen.

Alternatief 3:

- Het verdelen van de vergoedingsplicht naar rato over de sectoren van betalingsplichtigen die voorwerpen fabriceren of importeren waarop aantoonbaar gekopieerd wordt. Hierover kunnen afspraken gemaakt worden met vertegenwoordigers van deze sectoren.
- Flankerende wetgeving in de vorm van tarieven op deze voorwerpen, is nodig om importeurs en fabrikanten die niet deelnemen aan deze afspraken, te laten betalen.

5) Conclusie

Inmiddels is een nieuwe AMvB gepubliceerd op 16 november 2009 welke het besluit van 5 november 2007 wijzigt en de bevrozing nogmaals met 3 jaar voort laat duren.

De Raad van State heeft in zijn advies terecht aandacht gevraagd voor de positie van betrokkenen. De Minister van Justitie concludeert, in zijn antwoord daarop, dat er niets verandert ten opzichte van de afgelopen periode.

Er verandert in die zin niets dat de daling van inkomsten vanwege de verandering in het kopieergedrag gestaag doorgaat. Het is derhalve een bevrozing van tarieven op voorwerpen die door consumenten in mindere mate gebruikt worden om te kopiëren. Er wordt echter niet minder gekopieerd, maar op andere voorwerpen; de inkomsten dalen door dit effect, terwijl er juist méér wordt gekopieerd. Dat kopiëren is nu niet te reguleren en er is (nog) geen verbod. Er staat dus geen enkele vergoeding of andere compensatie tegenover.

In de nota van toelichting stelt de Minister dat consumenten niet meer gaan betalen. Consumenten gaan juist minder betalen en betalen nu in veel gevallen zelfs helemaal niets..

Dit is in strijd met hetgeen het kabinet en de werkgroep Gerkens voorstelt. Voorgesteld wordt immers dat een regeling welke illegaal downloaden verbiedt **in de plaats** moet komen van de Thuiskopieregeling. In een periode van 3 jaar waarin deze regeling nog ontwikkeld moet worden komt er **niets in de plaats** maar vindt een **feitelijke uitfasering** plaats. Dit is onrechtvaardig en in strijd met de geldende Nederlandse wet en Europese regelgeving.

Stichting de Thuis kopie

Bijlage bij reactie Kabinetsstandpunt Rapport Gerkens

Nadere toelichting

1) Inleiding

De beperking van het exclusieve recht van een auteur om toestemming te verlenen voor het gebruik van zijn werken wordt door iedereen gewenst, door consumenten die willen kunnen kopiëren, door de makers van consumenten elektronica die wel varen bij de verkoop van multifunctionele producten die de consument tegenwoordig in staat stellen om waar dan ook van de creatieve producten van auteurs- en naburig rechthebbenden te kunnen genieten.

Dat is de reden dat de thuis kopie beperking, met de daaraan gekoppelde billijke vergoeding in de wet is opgenomen en dat is de reden waarom deze niet, zonder dat nieuwe alternatieven daadwerkelijk inkomsten genereren, afgeschaft kan worden.

Zoals in de reactie van VOICE op het rapport Gerkens aangegeven, is het voortzetten van de bevrozing van de thuis kopie tarieven en het gelijktijdig uitfaseren van het systeem van thuis kopie vergoedingen prematuur, ongerechtvaardigd en in strijd met (internationale) wettelijke verplichtingen.

De Thuis kopie vergoeding is een belangrijke inkomensbron voor rechthebbenden en het is daarbij belangrijk om voor ogen te houden dat lang niet alle gemaakte privé kopieën uit (al dan niet legale) downloads van het internet bestaan. Uit recent onderzoek blijkt juist dat het kopiëren nog steeds voor een groot deel in de “offline” situatie (bijvoorbeeld van geleende of gehuurde cd’s of van de televisie) plaatsvindt.

Bijvoorbeeld bij 45% van de op een audiospeler (mp3) vastgelegde kopieën. In die gevallen is het huidige Thuis kopie stelsel het meest sluitende alternatief, een compensatie middels een licentiesysteem dekt deze kopieën niet. Afschaffing van het Thuis kopie stelsel zonder afdoende alternatieven leidt daarmee tot een onrechtvaardig inkomstenverlies voor de makers.

De Minister is van mening dat de Thuis kopie regeling kan worden afgeschaft indien nieuwe businessmodellen het illegaal downloaden kunnen reguleren.

Stichting de Thuis kopie deelt uiteraard de mening dat piraterij zo goed mogelijk bestreden moet worden en dat veranderingen in de markt nopen tot de ontwikkeling van legale business modellen die consumenten omarmen en die het aanbod van illegaal ge-upload materiaal verminderen.

Een downloadverbod is echter slechts doeltreffend, indien door middel van een wettelijk kader, de handhaving gegarandeerd kan worden.

Maar wat gebeurt er in de tussentijd? Rechthebbenden ontvangen al jaren geen billijke vergoeding voor alle gemaakte privé kopieën, terwijl de wet dit wel voorschrijft. Alle verantwoordelijkheid wordt bij de entertainment industrie neergelegd. Vele business modellen die in de afgelopen jaren zijn geïntroduceerd zijn gesneuveld.

Een downloadverbod zonder daadwerkelijke handhavingmogelijkheden zal niet helpen. BREIN bestrijd vaak succesvol het uploaden van beschermd materiaal maar echt grensoverschrijdend aanpakken kan niet.

De partijen die het downloaden faciliteren blijven buiten schot en hoeven geen enkele verantwoordelijkheid te nemen.

Stichting de Thuis kopie meent dat er nog immer een aantal misverstanden rondom de vergoedingsregeling bestaat welke wij hieronder adresseren.

2) Geen Uitbreiding

Het vaststellen van vergoedingen voor voorwerpen die blijkens onderzoek op dit moment vooral gebruikt worden voor het maken van privé kopieën, zoals mp3 spelers en HD recorders, betekent geen uitbreiding van het wettelijk Thuis kopië stelsel maar het op juiste wijze toepassen ervan. Het juist en consequent toepassen van de wettelijke regeling kan leiden tot minder marktverstoring voor importeurs en fabrikanten doordat de te incasseren vergoeding wordt gespreid en tarieven per voorwerp kunnen dalen.

Door fabrikanten, met name Philips, wordt gesteld dat de vergoeding de innovatie belemmert. Het is een feit dat Apple zeer succesvol is met de i-pod, een product waarover Apple in meerder EU lidstaten zoals Frankrijk en Duitsland een vergoeding betaald. Desondanks is een i-pod in bijvoorbeeld Duitsland, inclusief heffing, goedkoper dan in Nederland.

3) Andere systematiek

Stichting de Thuis kopie heeft steeds constructief meegewerkt aan door de Minister van Justitie in 2008 geïnitieerde besprekingen met de industrie om tot verbeteringen van het bestaande systeem te komen. Stichting de Thuis kopie is ook nog altijd bereid te spreken over een mogelijke interim regeling per 1 januari 2010; uiteraard zolang een dergelijke regeling voorziet in de billijke vergoeding waarop rechthebbenden volgens de wet aanspraak kunnen maken.

Zo een interim-regeling zou eruit kunnen bestaan dat een voor het privé kopiëren op te brengen bedrag wordt gespreid over alle relevante voorwerpen bestemd om privé kopieën op te maken. Hierdoor kunnen

de kosten voor industrie en consumenten zo laag mogelijk gehouden worden, terwijl rechthebbenden hun vergoeding blijven ontvangen.

Stichting de ThuisKopie is bereid om te komen tot een convenant met betalingsplichtigen, al dan niet georganiseerd in STOB, FIAR, ICT Office. Berekend zou moeten worden wat deze partijen, elk bij wijze van lumpsum als aandeel in de totale vergoeding, verschuldigd zijn. Voor marktpartijen die zich aan deze (privaatrechtelijke) afspraken onttrekken, zou er dan flankerende wetgeving moeten komen waarin afwijkende producttarieven worden vastgesteld.

4) Europese ontwikkelingen

De in 2008 door de Eurocommissaris Interne Markt, McCreevy, gestarte dialoog tussen rechthebbenden en betalingsplichtige industrie is nog niet afgerond. Er wordt in het kader van werkgroepen gesproken over mogelijke verbeteringen in heffingensystemen binnen de EU.

Stichting de ThuisKopie benadrukt dat de oplossing in Europa ligt. Het afschaffen van de ThuisKopievergoeding in Nederland zal op bezwaren stuiten van vooral de buurlanden en is in strijd met de Auteursrecht richtlijn.

Dezelfde importeurs en fabrikanten welke in Nederland bezwaar maken tegen de regeling, betalen in de meeste EU landen reeds heffingen. Spreiding van tarieven vergelijkbaar met ons omliggende landen bevordert aankopen van de consument in Nederland.

De Consumenten Elektronica industrie vaart wel bij de wettelijk geboden mogelijkheid om een kopie voor eigen gebruik te maken. Technologisch gezien wordt de consument gefaciliteerd; de rechthebbende ziet echter niets terug van dit uitgebreide gebruik van zijn werken.

5) Omslagpunt

Een uitfasering van de ThuisKopieregeling is slechts mogelijk op voorwaarde dat, bij het door de consument afrekenen bij de bron, de rechthebbenden voor alle gemaakte privé kopieën gecompenseerd worden en hun rechten gewaarborgd blijven. In de SONT (Stichting Onderhandelingen ThuisKopievergoeding) wordt hier rekening mee gehouden en de auteursrecht richtlijn van 2001 gaat hier ook vanuit. Tot op heden is er echter, gezien de omvang van het privé kopiëren, geen aanleiding geweest om bestaande tarieven te verlagen. Indien consumenten bereid zijn het legale digitale aanbod af te nemen en minimaal 50% van de privé kopieën *online* vanuit een *legale* bron worden gemaakt, kan een omslagpunt bereikt worden.

6) Conclusie

Rechthebbenden, creatieve makers verdienen een vergoeding voor het alomvattende gebruik wat tegenwoordig – veelal gratis – van hun werk wordt gemaakt. het is van grot belang dat rechthebbenden deze inkomsten kunnen behouden totdat businessmodellen werkbaar zijn, gebruikt én geaccepteerd worden door consumenten en piraterij effectief bestreden kan worden